TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. rugsėjo 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Socialinė politika – Bendrasis ETUC, UNICE ir CEEP susitarimas dėl darbo pagal terminuotas sutartis – 4 punktas – Mokytojai, įgiję profesinės patirties tam tikrose mokyklose, kurių veikla ir organizavimas nepriklauso valstybei – Nuolatinis darbas valstybinėse mokyklose – Darbo stažo nustatymas atlyginimo nustatymo tikslais – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenumatyta atsižvelgti į mokytojavimo laikotarpius tam tikrose mokyklose, kurių veikla ir organizavimas nepriklauso valstybei – Skirtingas požiūris, grindžiamas kitu kriterijumi nei terminuotas ar neterminuotas darbo santykių pobūdis – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniai – Taikymas – Sąjungos teisės įgyvendinimo nebuvimas“

Byloje C-543/23 (*Gnattai*) [i]

dėl *Tribunale di Padova* (Padujos teismas, Italija) 2023 m. rugpjūčio 14 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

AR

prieš

Ministero dell’Istruzione e del Merito,

dalyvaujant

Anief – Associazione Professionale e Sindacale

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis, teisėjai N. Jääskinen, A. Arabadjiev (pranešėjas), M. Condinanzi ir R. Frendo,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius G. Chiapponi, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2025 m. kovo 12 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: italų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– AR, atstovaujamo *avvocati* G. Rinaldi ir N. Zampieri,

– *Anief – Associazione Professionale e Sindacale*, atstovaujamos *avvocati* A. Dal Ferro, F. Ganci ir W. Miceli,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos S. Fiorentino, padedamo *avvocati dello Stato* A. Berti Suman ir L. Fiandaca,

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Delaude ir D. Recchia,

susipažinęs su 2025 m. birželio 5 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 157 straipsnio, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 20 ir 21 straipsnių, 1999 m. kovo 18 d. sudaryto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (toliau – Bendrasis susitarimas), esančio 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, 1999, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 368) priede, 4 punkto 1 dalies, 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000, p. 22; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 20 sk., 1 t., p. 23), 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 79), 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 14 straipsnio ir iš dalies pataisytos 1961 m. spalio 18 d. Turine pasirašytos Europos socialinės chartijos (toliau – Europos socialinė chartija) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant AR ir *Ministero dell'Istruzione e del Merito* (Švietimo ir mokslo ministerija, Italija; toliau – Švietimo ministerija) ginčą dėl tarnybos stažo nustatymo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Pagal Bendrojo susitarimo 1 punktą šio susitarimo tikslas yra, pirma, pagerinti darbo pagal terminuotas sutartis kokybę, užtikrinant nediskriminavimo principo taikymą, ir, antra, sukurti bendruosius pagrindus, kurie neleistų piktnaudžiauti paeiliui sudarant terminuotas darbo sutartis ar paeiliui nustatant terminuotus darbo santykius.

4 Bendrojo susitarimo 2 punkto „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Šis susitarimas taikomas pagal terminuotas darbo sutartis dirbantiems darbuotojams, kurių darbo sutartį arba darbo santykius apibrėžia kiekvienos valstybės narės teisė, kolektyvinės sutartys ar praktika.“

5 Minėto Bendrojo susitarimo 3 punktas „Apibrėžimai“ suformuluotas taip:

„[Šiame susitarime:

1. „pagal terminuotą sutartį dirbantis darbuotojas“] – tai asmuo, dirbantis pagal darbo sutartį, tiesiogiai sudarytą tarp darbdavio ir darbuotojo, arba palaikantis tiesioginius darbo santykius su darbdaviu, kai darbo sutarties ar santykių pabaiga nustatoma pagal tokias objektyvias sąlygas, kaip konkreti diena, konkrečios užduoties įvykdymas ar konkretus įvykis.

2. [„panašus nuolatinis darbuotojas“] – tai toje pačioje įmonėje [įstaigoje] dirbantis darbuotojas, kuris sudarė neterminuotą darbo sutartį arba palaiko neterminuotus darbo santykius ir atlieka tą patį ar panašų darbą (profesines pareigas), tinkamai atsižvelgiant į jo kvalifikaciją ar įgūdžius. Jei toje pačioje įmonėje [įstaigoje] nėra panašaus nuolatinio darbuotojo, lyginama atsižvelgiant į taikytiną kolektyvinę sutartį arba, jei tokios sutarties nėra, lyginama atsižvelgiant į nacionalinę teisę, kolektyvines sutartis ar praktiką.“

6 To paties Bendrojo susitarimo 4 punkte „Nediskriminavimo principas“ įtvirtinta:

„1. Pagal terminuotas sutartis dirbantiems darbuotojams negali būti taikomos mažiau palankios darbo sąlygos negu panašiems nuolatiniams darbuotojams vien dėl to, kad jie sudarė terminuotas darbo sutartis ar palaiko terminuotus darbo santykius, nebent ši nevienoda traktuotė yra objektyviai pagrįsta.

<…>

4. Pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų ir nuolatinių darbuotojų kvalifikacija, vertinama atsižvelgiant į jų darbo stažą, yra vienoda, nebent tokios kvalifikacijos skirtumai yra objektyviai pagrįsti. [Pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų ir pagal neterminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų darbo stažo kriterijai, susiję su konkrečiomis darbo sąlygomis, yra vienodi, nebent skirtingi darbo stažo kriterijai yra objektyviai pagrįsti.]“

Italijos teisė

7 1994 m. balandžio 16 d. *Decreto legislativo n. 297 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado* (Įstatyminis dekretas Nr. 297 dėl švietimo srities teisės aktų, susijusių su visų tipų ir lygių mokyklomis, sąvado patvirtinimo; GURI, Nr. 115, 1994 m. gegužės 19 d., paprastasis priedas Nr. 79; toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 297/1994) 485 straipsnyje nustatyta:

„1. Pedagoginiams darbuotojams, kurie dirba valstybinėse ir joms prilygintose vidurinėse ir meno mokyklose, įskaitant esančias užsienyje, ir neturi valstybės tarnautojo statuso, teisiniais ir

ekonominiais sumetimais nuolatinės tarnybos laikotarpiais pilnai [visiškai] pripažįstami pirmieji ketveri metai ir du trečdaliai bet kokio vėlesnio laikotarpio <…>.

2. Tais pačiais sumetimais ir tokia pačia apimtimi, kaip nurodyta 1 dalyje, pripažįstama toje dalyje nurodytų darbuotojų tarnyba valstybiniuose mergaičių internatuose, taip pat valstybės tarnautojo statusą turinčio ir tokio statuso neturinčio pradinių klasių mokytojo pareigos valstybinėse arba valstybės pripažintose pradinėse mokyklose, įskaitant minėtus internatus ir užsienyje esančias mokyklas, taip pat subsidijas ar pagalbą gaunančias bendruomenines mokyklas.

3. Tais pačiais sumetimais ir tokia pačia apimtimi, kaip nurodyta 1 dalyje, pripažįstama valstybės tarnautojo statuso neturinčio mokytojo tarnyba valstybinėse pradinėse mokyklose ar valstybiniuose mergaičių internatuose, arba valstybės pripažintose mokyklose, valstybinėse arba valstybinėms mokykloms prilygintose vidurinėse ir meno mokyklose, suaugusiųjų, subsidijuojamose ir pagalbinėse mokyklose, taip pat subsidijas ar pagalbą gaunančiose bendruomeninėse mokyklose <…>“

8 2000 m. kovo 10 d. *Legge n. 62 – Norme per la parità scolastica e disposizioni sul diritto allo studio e all'istruzione* (Įstatymas Nr. 62, nustatantis taisykles dėl mokyklų lygiavertiškumo ir nuostatas dėl teisės į mokslą ir švietimą; GURI, Nr. 67, 2000 m. kovo 21 d.; toliau – Įstatymas Nr. 62/2000) 1 straipsnyje numatyta:

„1. Nepažeidžiant Konstitucijos 33 straipsnio antros pastraipos nuostatų, nacionalinę švietimo sistemą sudaro valstybinės mokyklos ir valstybinėms mokykloms lygiavertės privačios bei savivaldybių mokyklos. Respublika yra išsikėlusi prioritetinį tikslą plėsti švietimo paslaugų pasiūlą ir apibendrinti atitinkamą poreikį nuolat mokytis nuo vaikystės.

2. Pagal galiojančius teisės aktus „valstybinėms mokykloms lygiavertės mokyklos“, visų pirma atsižvelgiant į įgaliojimus išduoti teisinę galią turinčius išsilavinimo pažymėjimus, yra nevalstybinės švietimo įstaigos, įskaitant priklausančias savivaldybėms, kurios, pradedant nuo ikimokyklinių ugdymo įstaigų, atitinka bendrųjų švietimo teisės aktų reikalavimus, šeimų švietimo poreikius ir 4, 5 ir 6 dalyse numatytus kokybės bei efektyvumo reikalavimus.

3. Valstybinėms mokykloms lygiavertėms privačioms mokykloms užtikrinama neribota laisvė formuoti kultūrinę ir pedagoginę-didaktinę kryptį. Atsižvelgiant į mokyklos ugdymo programą, mokymas grindžiamas Konstitucijoje įtvirtintais laisvės principais. Kadangi valstybinėms mokykloms lygiavertės mokyklos teikia viešąsias paslaugas, jos priima visus asmenis, kurie sutinka su jų ugdymo programa ir pateikia prašymą dėl priėmimo, įskaitant mokinius ir studentus su negalia. Mokyklos ugdymo programoje gali būti nustatyta kultūrinė ar religinė kryptis. Tačiau popamokinė veikla, susijusi su sąlyga ar reikalavimu priklausyti tam tikrai ideologijai arba religinei konfesijai, mokiniams nėra privaloma.

4. Valstybinėms mokykloms lygiavertėmis pripažįstamos mokyklos, kurios pateikia atitinkamą prašymą, aiškiai įsipareigoja įgyvendinti 2 ir 3 dalių nuostatas ir atitinka šiuos reikalavimus:

a) turi ugdymo programą, atitinkančią Konstitucijos principus, ir švietimo paslaugų pasiūlos planą, atitinkantį galiojančias taisykles ir nuostatas; pateikia pažymą, kurioje nurodomas už administravimą atsakingas asmuo, ir paskelbia savo finansines ataskaitas;

b) turi patalpas, inventorių ir mokymo priemones, kurios yra tinkamos mokyklos tipui ir atitinka galiojančias taisykles;

c) demokratiniu dalyvavimu grindžiamų mokyklų kolegialių organų steigimas ir veikimas;

d) priima visus mokinius, kurių tėvai pateikia prašymą, jeigu mokiniai turi galiojantį kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą, suteikiantį teisę būti priimtiems į norimą lankyti klasę;

e) taiko visas galiojančias taisykles, susijusias su neįgalių ar nepalankioje padėtyje esančių mokinių integracija;

f) organizuoja ištisas mokymo programas; pripažinimas valstybinėms mokykloms lygiavertėmis mokyklomis negali būti suteikiamas atskiroms klasėms, išskyrus atvejus, kai pradedamos naujos ištisos mokymo programos, kurios turi būti pradedamos nuo pirmos klasės;

g) pedagoginis personalas turi patvirtintą kvalifikaciją;

h) su vadovaujančiu ir pedagoginiu personalu sudaromos individualios darbo sutartys, atitinkančios nacionalines sektoriaus kolektyvines sutartis.“

9 2001 m. liepos 3 d. *Decreto-legge n. 255 – Disposizioni urgenti per assicurare lordinato avvio dell'anno scolastico 2001/2002* (Įstatyminis dekretas Nr. 255 dėl skubių nuostatų, skirtų 2001–2002 mokslo metų tvarkingai pradžiai užtikrinti; GURI, Nr. 153, 2001 m. liepos 4 d.; toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 255/2001) 2 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, užuot surengus viešuosius konkursus dėl nuolatinio pedagoginio personalo paskyrimo, Švietimo ministerija gali naudoti laikinus rezervo sąrašus, kurie galioja iki bus išnaudoti ir pagal kuriuos „į tarnybą valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose nuo 2000 m. rugsėjo 1 d. atsižvelgiama taip pat, kaip ir į tarnybą valstybinėse mokyklose“.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 AR, italų kalbos, istorijos ir geografijos mokytojas, 2002–2007 m. dirbo valstybinei mokyklai lygiavertėje mokykloje, kaip tai suprantama pagal Įstatymo Nr. 62/2000 1 straipsnio 2 dalį, pagal penkias terminuotas sutartis.

11 2008 m. rugsėjo 1 d. Švietimo ministerija neterminuotam laikotarpiui paskyrė AR mokytoju valstybinėje mokykloje. Tuo metu nustatydama jo kaip mokytojo darbo stažą, ministerija jį priskyrė prie atlyginimo kategorijos, atitinkančios „nulį metų stažo“. Ministerija iš esmės konstatavo, kad pagal Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnį neleidžiama, apskaičiuojant ieškovo pagrindinėje byloje darbo stažą, atsižvelgti į šioje valstybinei mokyklai lygiavertėje mokykloje įgytą darbo stažą.

12 AR pareiškė ieškinį *Tribunale di Padova* (Paduvos teismas, Italija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, reikalaudamas, kad Švietimo ministerija įskaitytų valstybinei mokyklai lygiavertėje mokykloje įgytą darbo stažą, teigdamas, kad Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnis pažeidžia Bendrojo susitarimo 4 punktą ir Chartijos 20 bei 21 straipsnius.

13 2022 m. vasario 25 d. pelno nesiekianti profesinė sąjunga *Anief – Associazione Professionale e Sindacale* įstojo į bylą šiame teisme.

14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal Įstatyminį dekretą Nr. 297/1994 Švietimo ministerija trijų rūšių privačias mokyklas, t. y. valstybinėmis pripažintas mokyklas, teisėtai pripažintas mokyklas ir valstybinėms prilygintas mokyklas, pripažino lygiavertėmis valstybinėms mokykloms. Be to, šiame įstatyminiame dekrete buvo numatyta, kad į profesinę patirtį, kurią mokytojai įgijo dirbdami, be kita ko, valstybinėmis pripažintose ir valstybinėms prilygintose mokyklose, reikia atsižvelgti nustatant šių mokytojų darbo stažą, kai jie šios ministerijos skiriami į nuolatines pareigas.

15 Įstatymu Nr. 62/2000 šios trys privačių mokyklų rūšys buvo pakeistos viena kategorija, vadinama „valstybinėms mokykloms lygiavertės mokyklos“. Pagal Įstatyminio dekreto Nr. 255/2001 2 straipsnio 2 dalį profesinė patirtis, mokytojų įgyta dirbant mokykloje, kuri po 2000 m. rugsėjo 1 d. buvo pripažinta valstybinei mokyklai lygiaverte mokykla, yra laikoma lygiaverte profesinei patirčiai, įgytai dirbant valstybinėse mokyklose, kai ta pati ministerija skiria tokius mokytojus į nuolatines pareigas. Vis dėlto iš *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas, Italija) praktikos matyti, kad į šią pirmąją patirtį negali būti atsižvelgta nustatant mokytojų darbo stažą, kai ta pati ministerija skiria tokius mokytojus į nuolatines pareigas, siekiant pagal darbo stažą juos priskirti tam tikrai atlyginimų kategorijai, be kita ko, dėl to, kad nėra įstatymo nuostatos, leidžiančios į ją atsižvelgti.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar tai, kad nustatant šių mokytojų atlyginimą neatsižvelgiama į valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose įgytą profesinę patirtį, atitinka Bendrojo susitarimo 4 punktą.

17 Iš tiesų toks neatsižvelgimas reikštų, kad mokytojai, kurie pagal terminuotas darbo sutartis dirbo valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose, vertinami mažiau palankiai nei mokytojai, kurie tą patį laikotarpį dirbo pagal neterminuotas darbo sutartis valstybinėse mokyklose, į kurių pedagoginio darbo patirtį būtų atsižvelgiama nustatant jų darbo užmokestį, dėl to, kad pirmieji mokytojai neišlaikė konkurso į valstybės tarnybą.

18 Šių dviejų kategorijų mokytojų situacijos yra panašios, nes valstybinėje mokykloje pagal neterminuotą darbo sutartį dirbančio mokytojo pareigos, mokymas, užduotys ir profesiniai įsipareigojimai nesiskiria nuo valstybinei mokyklai lygiavertėje mokykloje pagal terminuotą sutartį dirbančio mokytojo pareigų, mokymo, užduočių ir profesinių įsipareigojimų, o *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) pripažino, kad šių dviejų kategorijų mokyklos yra „visiškai“ vienodos.

19 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad neatsižvelgimas į valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose įgytą profesinę patirtį nustatant darbo užmokestį negali būti pateisinamas tuo, kad šios mokyklos yra privačios įstaigos. Iš tiesų kompetencija, įgyta šios patirties dėka, nepriklauso nuo to, ar darbdavys yra privatus, ar viešas. Be to, nacionalinės teisės aktų leidėjas nustatant darbo stažą leido atsižvelgti į darbo tiek privatiems, tiek valstybiniams darbdaviams laikotarpius, įskaitant mokytojų, dirbančių valstybinėse mokyklose pagal terminuotą darbo sutartį, darbo laikotarpius.

20 Tokio neatsižvelgimo taip pat nepateisina mokytojų įdarbinimo valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose ir jų skyrimo į valstybines mokyklas tvarkos skirtumai. Iš tiesų tai, kad yra viešas konkursas, suteikiantis teisę nuolat mokytojauti valstybinėse mokyklose, neturi reikšmės, nes Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje numatyta, kad nustatant darbo stažą, kai Švietimo ministerija skiria į nuolatines pareigas, atsižvelgiama į darbo laikotarpius tiek mokyklose, kuriose mokytojai skiriami konkurso būdu, tiek mokyklose, kuriose taip nėra.

21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tai, jog nustatant darbo užmokestį neatsižvelgiama į mokytojo darbą valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose, taip pat prieštarauja Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintam vienodo požiūrio principui. Šiuo klausimu jis pažymi, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose įtvirtintas nepateisinamas skirtingas požiūris į valstybinėms mokykloms lygiaverčių mokyklų mokytojus ir į anksčiau veikusių valstybinėms prilygintų ir valstybinėmis pripažintų mokyklų, 2000 m. pertvarkytų į „valstybinėms mokykloms lygiavertes mokyklas“, mokytojus. Iš tiesų, valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose įgyta patirtis yra kokybiškai vertingesnė nei kitose privačiose mokyklose įgyta patirtis. Tačiau pagal Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnį, siekiant nustatyti tam tikro darbo stažą, galima atsižvelgti tik į pastarąją patirtį.

22 Be to, šis 485 straipsnis prieštarauja bendrajam vienodo požiūrio principui, nes jame įtvirtintas skirtingas požiūris į valstybinėms mokykloms lygiaverčių mokyklų mokytojus ir valstybinėse mokyklose terminuotai į pareigas paskirtus mokytojus.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, Chartija taikytina šioje byloje, nes, pirma, ja siekiama nustatyti, ar Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje numatytas neatsižvelgimas į darbą pagal terminuotas sutartis valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose atitinka Bendrojo susitarimo tikslą pagerinti darbo pagal terminuotas sutartis kokybę, užtikrinant nediskriminavimo principo laikymąsi, ir, antra, ieškovas pagrindinėje byloje yra „pagal terminuotą sutartį dirbantis darbuotojas“, kaip tai suprantama pagal šio Bendrojo susitarimo 3 punkto 1 dalį. Be to, nacionalinės teisės aktas yra aktas, kuriuo įgyvendinama Sąjungos teisė, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, nes jis susijęs su Sąjungos kompetencijai priklausančia sritimi. Ši byla, susijusi su sąlygomis, kuriomis atsižvelgiama į mokytojų pagal terminuotas darbo sutartis išdirbtus laikotarpius, siekiant nustatyti jų darbo užmokestį, kai Švietimo ministerija juos skiria į nuolatines pareigas, neabejotinai susijusi su Sąjungos teisės įgyvendinimu, kaip tai suprantama pagal šio 51 straipsnio 1 dalį, nes ji susijusi su Bendrojo susitarimo 4 punkto aiškinimu. Šiuo klausimu reikia išnagrinėti Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnio suderinamumą su vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principais, įtvirtintais SESV 157 straipsnyje, EŽTK 14 straipsnyje, Europos socialinėje chartijoje, direktyvose 2000/43 ir 2000/78, įdarbinimo sąlygų srityje.

24 Šiomis aplinkybėmis *Tribunale di Padova* (Padujos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Bendrojo susitarimo] 4 punkto 1 dalis ir Sąjungos teisės bendrasis nediskriminavimo įdarbinimo sąlygų srityje principas, atsižvelgiant į Chartijos 21 straipsnį, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai įtvirtinta Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje, kurioje pagal *Corte suprema di cassazione* (Kasacinis Teismas) pateiktą jos išaiškinimą (žr. darbo bylų skyriaus sprendimus Nr. 32386/2019, Nr. 33134/2019 ir Nr. 33137/2019) numatyta, kad darbuotojams, pagal terminuotą darbo sutartį dirbantiems Įstatyme Nr. 62/2000 nurodytose valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose, darbo stažo nustatymo tikslais taikomos mažiau palankios sąlygos, palyginti su nuolatiniais [Švietimo ministerijos] darbuotojais, vien dėl to, kad jie nelaimėjo viešojo konkurso arba dėl to, kad dirbo mokytojais teisiškai pripažintose valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose, neatsižvelgiant į tai, kad jose pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys mokytojai yra panašioje padėtyje, kaip ir valstybinėse mokyklose į nuolatines pareigas skirti mokytojai, kiek tai susiję su darbo pobūdžiu ir tobulinimosi bei darbo sąlygomis, atlieka tas pačias užduotis ir turi tokius pačius drausminius, pedagoginius,

metodinius-didaktinius, organizacinius ir ryšių palaikymo bei mokslinių tyrimų įgūdžius, įgytus kaupiant pedagoginę patirtį, kuri pagal tą patį nacionalinės teisės aktą pripažįstama identiška skiriant į nuolatines pareigas pagal nuolatinius mokytojų rezervo sąrašus, galiojančius tol, kol bus išnaudoti (žr. Įstatyminio dekreto Nr. 255/2001 2 straipsnio 2 dalį)?

2. Ar, atsižvelgiant į Direktyvos 1999/70 taikymo sritį, galiojančios Sąjungos teisės bendrieji lygybės, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo įdarbinimo srityje principai, įtvirtinti, be kita ko, Chartijos 20 ir 21 straipsniuose, [EŽTK] 14 straipsnyje (svarbūs atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnį), [Europos socialinėje chartijoje], SESV 157 straipsnyje ir direktyvose 2000/43 bei 2000/78, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama teisės norma, kaip antai įtvirtinta Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje, pagal kurią nustatant darbo stažą priskyrimo darbo užmokesčio kategorijai tikslais turi būti atsižvelgiama tik į mokytojo darbą paskyrus [Švietimo] ministerijos arba valstybės pripažintose, valstybinėms mokykloms prilygintose mokyklose, gaunančiose subsidijas ar paramą, bendruomeninėse mokyklose ir mergaičių internatuose, mažiau palankiai vertinami ir diskriminuojami nustatant darbo stažą (po to, kai ministerija paskiria į nuolatines pareigas) lygiavertėse mokyklose pagal terminuotas sutartis dirbę mokytojai, kuriems nemokamas dėl darbo stažo mokėtinas darbo užmokesčio priedas, skirtingai nuo mokytojų, kurie pagal terminuotą sutartį eina pareigas valstybinėse, savivaldybių, valstybės pripažintose, valstybinėms mokykloms prilygintose mokyklose, gaunančiose subsidijas ar paramą, bendruomeninėse mokyklose ir mergaičių internatuose, ir kurie, kiek tai susiję su darbo pobūdžiu, funkcijomis, tarnyba ir profesinėmis pareigomis, taip pat tobulinimosi ir darbo sąlygomis, yra panašioje padėtyje, kaip ir Įstatyme Nr. 62/2000 nurodytų valstybinėms mokykloms lygiaverčių mokyklų mokytojai, atlieka tas pačias užduotis ir, kaupdami pedagoginę patirtį, įgyja tokius pačius drausminius, pedagoginius, metodinius-didaktinius, organizacinius ir ryšių palaikymo bei mokslinių tyrimų įgūdžius, kaip ir valstybinėms mokykloms lygiaverčių mokyklų mokytojai?

3. Ar [Bendrojo susitarimo] 4 punkto 1 dalyje vartojama sąvoka „panašus nuolatinis darbuotojas“ ir galiojančios Sąjungos teisės bendrieji lygybės, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo įdarbinimo srityje principai, įtvirtinti Chartijos 20 ir 21 straipsniuose, turi būti aiškinami taip, kad, pripažįstant priedus už darbo stažą, darbas pagal laikiną darbo sutartį valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose turi būti prilyginamas mokytojavimui valstybinėse mokyklose, valstybės pripažintose mokyklose, valstybinėms prilygintose mokyklose, bendruomeninėse mokyklose, gaunančiose subsidijas ar paramą, ir mergaičių internatuose, nes tokie mokytojai atlieka tokias pačias užduotis, turi tas pačias profesines pareigas ir tokius pačius drausminius, pedagoginius, metodologinius-didaktinius, organizacinius ir ryšių palaikymo bei mokslinių tyrimų įgūdžius?

4. Ar tuo atveju, jeigu būtų nustatyta, kad Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnis prieštarauja Sąjungos teisei, pagal Chartiją nacionalinis teismas privalo nebetaikyti Sąjungos teisės neatitinkančio vidaus teisės šaltinio?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir trečiojo klausimų

Dėl trečiojo klausimo priimtinumo

25 Pirmiausia reikia pažymėti, kad savo rašytinėse pastabose Komisija, be kita ko, teigia, kad trečiasis klausimas nepriimtinas, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neįrodė jokio ryšio tarp šiame klausime nurodyto Chartijos 21 straipsnio ir pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų.

26 Be to, minėtas klausimas susijęs su skirtingu požiūriu į, viena vertus, pagal terminuotas darbo sutartis valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose dirbančius mokytojus, kaip tai suprantama pagal Įstatymo Nr. 62/2000 1 straipsnio 2 dalį, ir, kita vertus, į taip pat pagal terminuotas darbo sutartis, bet privačiose mokyklose, kurios veikė iki valstybinėms mokykloms lygiaverčių mokyklų įsteigimo, dirbusius mokytojus. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad nediskriminavimo principas įgyvendintas ir sukonkretintas Bendrajame susitarime tik tiek, kiek tai susiję su skirtingu požiūriu į pagal terminuotas darbo sutartis dirbančius darbuotojus ir pagal neterminuotas darbo sutartis dirbančius darbuotojus, esančius panašioje situacijoje, išskyrus skirtingą požiūrį į tam tikrų kategorijų pagal terminuotas darbo sutartis dirbančius darbuotojus.

27 Šiuo klausimu, pirma, reikia konstatuoti: kadangi pirmesniame punkte nurodytas argumentas susijęs su nediskriminavimo principo ir Bendrojo susitarimo taikytinumu tokiam skirtingam požiūriui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, šis klausimas susijęs su trečiojo klausimo esme, o ne su jo priimtinumu, todėl jį reikia nagrinėti nagrinėjant šį klausimą iš esmės (pagal analogiją žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Consiglio nazionale delle Ricerche*, C-439/23, EU:C:2024:773, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

28 Antra, primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, vykstant Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimui siekiant pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad tas teismas tiksliai laikytųsi prašymo priimti prejudicinį sprendimą turiniui keliamų reikalavimų, aiškiai išdėstytų Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, kuris prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui turi būti žinomas (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 68 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

29 Taigi, kaip nurodyta Procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos priežastys, paskatinusios jį teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų ryšys (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 69 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

30 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad jį pateikęs teismas pakankamai paaiškino ryšį, kurį nustatė tarp pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų ir Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintų vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų, ir nurodė priežastis, dėl kurių mano, kad būtina išaiškinti šiuos principus.

31 Vadinasi, trečiasis klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

32 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad pirmuoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti Bendrojo susitarimo 4 punktą ir Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintus vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principus.

33 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Chartijos 21 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas nediskriminavimo principas yra vienodo požiūrio principo, kuris yra bendrasis Sąjungos teisės principas ir įtvirtintas Chartijos 20 straipsnyje, konkreti išraiška (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Dumitrescu ir kt. / Komisija ir Teisingumo Teismas*, C-567/22 P-C-570/22 P, EU:C:2024:336, 65 ir 66 punktus).

34 Kalbant apie skirtingą požiūrį į darbuotojus, dirbančius pagal terminuotas darbo sutartis, ir nuolatinius darbuotojus, kurių padėtis yra panaši, šie principai buvo įgyvendinti ir konkretizuoti Direktyva 1999/70, pirmiausia prie šios direktyvos pridėto Bendrojo susitarimo 4 punktu (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 11 d. Nutarties *Vino*, C-20/10, EU:C:2010:677, 56 punktą ir 2022 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Presidenza del Consiglio dei Ministri ir kt. (Universiteto mokslo darbuotojai)*, C-40/20 ir C-173/20, EU:C:2022:985, 87 punktą).

35 Šiuo atveju, kadangi pirmasis ir trečiasis klausimai susiję su tokiu skirtingu požiūriu, juos reikia nagrinėti tik atsižvelgiant į šią direktyvą ir Bendrąjį susitarimą (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Vernaza Ayovi*, C-96/17, EU:C:2018:603, 20 punktą ir pagal analogiją 2025 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Melbán ir Sergamo*, C-623/23 ir C-626/23, EU:C:2025:358, 49 punktą).

36 Todėl reikia manyti, kad pirmuoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Bendrojo susitarimo 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenumatyta mokytojus neterminuotai skiriant į pareigas valstybinėse mokyklose ir nustatant jų darbo stažą ir darbo užmokestį atsižvelgti į laikotarpius, kuriuos šie mokytojai anksčiau dirbo pagal terminuotas darbo sutartis tam tikrose švietimo įstaigose, kurių veikla ir organizavimas nepriklausė valstybei, nors minėtuose teisės aktuose numatyta, kad nustatant mokytojų darbo stažą ir darbo užmokestį atsižvelgiama į laikotarpius, kuriuos mokytojai dirbo valstybinėse mokyklose, be kita ko, pagal neterminuotas darbo sutartis.

37 Dėl Bendrojo susitarimo taikymo mokytojui, esančiam tokioje padėtyje kaip AR, reikia priminti, kad šis Bendrasis susitarimas taikomas visiems darbuotojams, teikiantiems atlygintinas paslaugas pagal juos su darbdaviais siejančius terminuotus darbo santykius. Vien tai, kad suinteresuotasis asmuo įgijo nuolatinio darbuotojo statusą, nereiškia, kad jis negali tam tikromis aplinkybėmis remtis šiame Bendrojo susitarimo 4 punkte įtvirtintu nediskriminavimo principu (2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *Valenza ir kt.*, C-302/11-C-305/11, EU:C:2012:646, 33–34 punktai ir 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Consiglio nazionale delle Ricerche*, C-439/23, EU:C:2024:773, 38 punktą).

38 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme AR teigia, kad jam taikomas skirtingas požiūris, kiek tai susiję su atsižvelgimu į laikotarpius, dirbtus mokytoju pagal terminuotas darbo sutartis, laikytina, kad Bendrasis susitarimas iš principo taikomas mokytojui, esančiam tokioje padėtyje kaip AR.

39 Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalyje, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, numatytas draudimas pagal terminuotas sutartis dirbantiems darbuotojams taikyti mažiau palankias sąlygas negu panašiems pagal neterminuotas sutartis dirbantiems darbuotojams, remiantis vien tuo, kad jie dirba pagal terminuotas sutartis, nebent šis skirtingas požiūris yra objektyviai pagrįstas. Šio punkto 4 dalyje numatytas toks pats draudimas dėl stažo laikotarpių kriterijų, susijusių su specialiomis darbo sąlygomis (2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Consiglio nazionale delle Ricerche*, C-439/23, EU:C:2024:773, 31 punktas).

40 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad nuostatos, susijusios su laikotarpiais, kuriuos reikia išdirbti tam, kad būtų galima priskirti prie tam tikros darbo užmokesčio kategorijos, kaip antai numatytos Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje, patenka į darbo sąlygų sąvoką, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį (pagal analogiją žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Consiglio nazionale delle Ricerche*, C-439/23, EU:C:2024:773, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

41 Atsižvelgiant į tai, iš šio sprendimo 34 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, kad nediskriminavimo principas buvo įgyvendintas ir sukonkretintas Bendrojo susitarimo 4 punkte tik tiek, kiek tai susiję su skirtingu požiūriu į pagal terminuotas darbo sutartis dirbančius darbuotojus ir pagal neterminuotas darbo sutartis dirbančius darbuotojus, esančius panašioje situacijoje.

42 Iš tiesų, šia nuostata siekiama taikyti nediskriminavimo principą pagal terminuotas darbo sutartis dirbantiems darbuotojams, kad darbdavys nenustatytų tokių darbo santykių, siekdamas, jog šie darbuotojai negalėtų pasinaudoti teisėmis, kuriomis naudojasi pagal neterminuotas darbo sutartis dirbantys darbuotojai (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Baldonedo Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2022 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Presidenza del Consiglio dei Ministri ir kt. (Universiteto mokslo darbuotojai)*, C-40/20 ir C-173/20, EU:C:2022:985, 88 punktą).

43 Iš to išplaukia, kad skirtingas požiūris, grindžiamas kitu kriterijumi nei terminuoti ar neterminuoti darbo santykiai, nepatenka į Bendrojo susitarimo 4 punkte numatytą draudimą (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Baldonedo Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, 53 ir 54 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

44 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 32–35 punktuose iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, iš Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnio kylantis skirtingas požiūris grindžiamas ne tuo, ar darbo santykiai yra terminuoti, ar neterminuoti, o mokymo įstaigos, kurioje atitinkami darbuotojai įgijo profesinę patirtį, pobūdžiu.

45 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos matyti, kad tai, jog nebuvo atsižvelgta į mokytojo darbo valstybinėms mokykloms lygiavertėje mokykloje pagal terminuotą darbo sutartį laikotarpius, kai Švietimo ministerija neterminuotai paskyrė mokytojus valstybinėse mokyklose ir nustatė jų darbo stažą ir darbo užmokesčio kategoriją, paaiškinama tuo, kad šiame straipsnyje nėra jokios nuorodos į „valstybinėms mokykloms lygiavertes mokyklas“.

46 Todėl neatsižvelgimas į mokytojo darbo valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose laikotarpius yra susijęs tiek su darbu šiose mokyklose pagal terminuotą darbo sutartį, tiek su nuolatiniu darbu.

47 Be to, šią aplinkybę patvirtina pats ieškovas pagrindinėje byloje, kuris Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose teigia, kad pagal nacionalinę teisę neleidžiama atsižvelgti „į mokytojavimą valstybinėms mokykloms lygiavertėse mokyklose nei pagal terminuotą, nei pagal neterminuotą sutartį“.

48 Kita vertus, iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos iš esmės taip pat matyti, kad, be to, kad nacionalinėje teisėje numatyta, jog valstybinėse mokyklose neterminuotai paskirtų mokytojų darbas ir atitinkamas darbo stažas atsispindi jų darbo užmokestyje, Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnyje numatyta, kad į darbo laikotarpius, kuriuos mokytojas dirbo šiose mokyklose pagal terminuotą darbo sutartį, galima atsižvelgti nustatant jų darbo stažą ir darbo užmokesčio kategoriją, kai juos į nuolatines pareigas skiria Švietimo ministerija.

49 Šiomis aplinkybėmis, net darant prielaidą, kad būtų galima manyti, jog mokytojai, kurie pagal terminuotas darbo sutartis buvo įdarbinti „valstybinėms mokykloms lygiavertėse“ mokyklose, kaip tai suprantama pagal Įstatymo Nr. 62/2000 1 straipsnio 2 dalį, prieš tai, kai juos į nuolatines pareigas skiria Švietimo ministerija, ir neterminuotai valstybinėse mokyklose paskirti mokytojai dirba „toje pačioje įmonėje [įstaigoje]“, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 3 punkto 2 dalį, ir kad šių dviejų darbuotojų grupių padėtis, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatytus kriterijus, yra panaši, todėl pastarieji mokytojai gali būti laikomi „panašiais nuolatiniais darbuotojais“, kaip tai suprantama pagal šio 3 punkto 2 dalį, reikia konstatuoti, kad skirtingas požiūris, kaip antai kylantis iš šio įstatyminio dekreto 485 straipsnio, nepatenka į šio Bendrojo susitarimo 4 punkte įtvirtinto draudimo taikymo sritį.

50 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Bendrojo susitarimo 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenumatyta mokytojus neterminuotai skiriant į pareigas valstybinėse mokyklose ir nustatant jų darbo stažą ir darbo užmokestį atsižvelgti į laikotarpius, kuriuos šie mokytojai anksčiau dirbo pagal terminuotas darbo sutartis tam tikrose švietimo įstaigose, kurių veikla ir organizavimas nepriklausė valstybei, tačiau kurios pagal šiuos teisės aktus yra prilyginamos valstybinėms mokykloms, nors minėtuose teisės aktuose numatyta, kad nustatant mokytojų darbo stažą ir darbo užmokestį atsižvelgiama į laikotarpius, kuriuos mokytojai dirbo valstybinėse švietimo įstaigose, be kita ko, pagal neterminuotas darbo sutartis.

Dėl antrojo klausimo

51 Pirmiausia reikia pažymėti, kad antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti vienodo požiūrio ir nediskriminavimo užimtumo srityje principus, įtvirtintus, be kita ko, EŽTK ir Europos socialinėje chartijoje. Tačiau pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos aiškinti EŽTK (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 10 d. Sprendimo *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Senaties terminas)*, C-219/20, EU:C:2022:89, 15 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją) ir Europos socialinę chartiją (2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *CU ir ND (Socialinė parama – Netiesioginė diskriminacija)*, C-112/22 ir C-223/22, EU:C:2024:636, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

52 Darytina išvada, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl antrojo klausimo, kiek jis susijęs su EŽTK ir Europos socialinės chartijos nuostatų išaiškinimu.

53 Be to, atsižvelgiant į šio sprendimo 28 ir 29 punktuose primintą jurisprudenciją, reikia pažymėti, kaip tai padarė Komisija, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tiksliai ir aiškiai nenurodė priežasčių, dėl kurių mano, kad SESV 157 straipsnio ir direktyvų 2000/43 ir 2000/78 išaiškinimas jam atrodo būtinas ar naudingas ginčui pagrindinėje byloje išspręsti, ar ryšio, kurį jis nustatė tarp šių Sąjungos teisės nuostatų ir šioje byloje taikytinų nacionalinės teisės aktų.

54 Todėl antrasis klausimas nepriimtinas tiek, kiek jis susijęs su SESV 157 straipsnio ir direktyvų 2000/43 ir 2000/78 išaiškinimu.

55 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtinti vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose, neterminuotai skiriant į pareigas valstybinėje švietimo įstaigoje ir nustatant mokytojų darbo stažą ir darbo užmokestį, nenumatyta atsižvelgti į mokytojų anksčiau išdirbtus darbo laikotarpius, kai jie dirbo pagal terminuotą darbo sutartį mokyklose, kurių veikla ir organizavimas nepriklauso valstybei, tačiau pagal šiuos teisės aktus jos prilyginamos valstybės švietimo įstaigoms, nors minėtuose teisės aktuose numatyta, kad tais pačiais tikslais atsižvelgiama į minėtų mokytojų darbo laikotarpius, išdirbtus pagal terminuotas darbo sutartis kitose švietimo įstaigose, visų pirma valstybinėse mokyklose.

56 Reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, kai teisinė situacija nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos priimti dėl jos sprendimo ir Chartijos nuostatos, kuriomis galbūt remiamasi, *per se* negali pagrįsti šios jurisdikcijos (2022 m. vasario 24 d. Sprendimo *Viva Telecom Bulgaria*, C-257/20, EU:C:2022:125, 128 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

57 Iš tiesų, Chartijos nuostatos, vadovaujantis jos 51 straipsnio 1 dalimi, skirtos valstybėms narėms tik kai jos įgyvendina Sąjungos teisę. ESS 6 straipsnio 1 dalyje ir Chartijos 51 straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad Chartija neišplečia Sąjungos teisės taikymo srities už Europos Sąjungai suteiktų įgaliojimų ribų, nesukuria Sąjungai naujų įgaliojimų ar užduočių ir nepakeičia Sutartyse nustatytųjų. Taigi Teisingumo Teismas turi aiškinti Sąjungos teisę atsižvelgdamas į Chartiją, bet paisydamas Sąjungai suteiktų įgaliojimų ribų (2021 m. kovo 17 d. Sprendimo *Consulmarketing*, C-652/19, EU:C:2021:208, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

58 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos išplaukia, jog sąvoka „Sąjungos teisės įgyvendinimas“, kaip ji suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, suponuoja sąsają tarp Sąjungos teisės akto ir aptariamos nacionalinės priemonės, kuri turi būti daugiau nei tik sričių panašumas arba vienos srities netiesioginis poveikis kitai (2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Baldonedo Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

59 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, siekiant nustatyti, ar nacionalinė priemonė susijusi su „Sąjungos teisės įgyvendinimu“, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, reikia patikrinti, be kita ko, ar nagrinėjamais nacionalinės teisės aktais siekiama įgyvendinti Sąjungos teisės nuostatą, taip pat šių teisės aktų pobūdį ir tai, ar jais siekiama kitų tikslų nei nustatytieji Sąjungos teisėje, net jeigu jie šiai teisei gali daryti netiesioginį poveikį, taip pat – ar egzistuoja konkretūs Sąjungos teisės aktai šioje srityje arba aktai, galintys jai daryti poveikį (2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Baldonedo Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, 59 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

60 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš pirmojo ir trečiojo prejudicinių klausimų nagrinėjimo, Bendrojo susitarimo 4 punktu nedraudžiami tokie nacionalinės teisės aktai, kaip antai Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnis, nes šioje nacionalinės teisės nuostatoje įtvirtintas skirtingas požiūris nėra grindžiamas atitinkamų darbuotojų terminuotais ar neterminuotais darbo santykiais. Taigi, kaip savo išvados 50 punkte pažymėjo generalinė advokatė, nėra tiesioginio ryšio tarp šio 485 straipsnio taikymo ir šiame punkte įtvirtinto diskriminacijos draudimo.

61 Be to, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad minėtas 485 straipsnis būtų susijęs su kuria nors kita Sąjungos teisės nuostata.

62 Vadinasi, pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos negali būti laikomos „įgyvendinančiomis Sąjungos teisę“, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį.

63 Taigi, pagrindinėje byloje nagrinėjamas skirtingas požiūris negali būti vertinamas atsižvelgiant į Chartijoje įtvirtintas garantijas, visų pirma į jos 20 ir 21 straipsnius.

64 Todėl reikia konstatuoti, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į antrą klausimą.

Dėl ketvirtojo klausimo

65 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad pagal ją šis teismas privalo netaikyti Įstatyminio dekreto Nr. 297/1994 485 straipsnio tuo atveju, jei ši nacionalinė nuostata būtų pripažinta nesuderinama su šia teise.

66 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį–trečiąjį klausimus, nereikia atsakyti į ketvirtąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

67 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1999 m. kovo 18 d. sudaryto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pateikto 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis priede, 4 punktas

turi būti aiškinamas taip:

pagal jį nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose nenumatyta mokytojus neterminuotai skiriant į pareigas valstybinėse mokyklose ir nustatant jų darbo stažą ir darbo užmokestį, atsižvelgti į laikotarpius, kuriuos šie mokytojai anksčiau dirbo pagal terminuotas darbo sutartis tam tikrose švietimo įstaigose, kurių veikla ir organizavimas nepriklausė valstybei, tačiau kurios pagal šiuos teisės aktus yra prilyginamos valstybinėms mokykloms,

nors minėtuose teisės aktuose numatyta, kad nustatant mokytojų darbo stažą ir darbo užmokestį atsižvelgiama į laikotarpius, kuriuos mokytojai dirbo valstybinėse švietimo įstaigose, be kita ko, pagal neterminuotas darbo sutartis.

Parašai.